



Onder de Loep

Hogescholen zijn op zoek naar professionele verdieping. Docenten en vooral studenten moeten aan de slag met wetenschappelijk onderzoek, ooit het exclusieve domein van universiteiten.

Spin in het web van onderzoek en kenniskringen zijn de lectoren, van wie er inmiddels achttien binnen Saxion actief zijn. In de serie 'Onder de Loep' gaat Sax op zoek naar lectoren en hun studenten die zich samen storten op 'de wetenschap'. Deel 1: dr. Frits Oosterveld, lector Fysiotherapie en Paramedische beroepen.



Wetenschap in beweging

Een infraroodsauna heeft een gunstige werking op mensen met reumatoïde artritis en de ziekte van Bechterew. Ook is aangetoond dat oefentherapie heel belangrijk is bij het behandelen van verschillende aandoeningen van knie, heup en bij chronische aandoeningen van de luchtwegen. "Wetenschap heeft wel degelijk invloed op de praktijk", doceert lector Frits Oosterveld. "Dus leiden we hier studenten op die weten wat fysiotherapie inhoudt en op dat gebied ook wetenschappelijk onderzoek kunnen doen."

Toen het ministerie in 2001 met de geldbuidel rammelde en hogescholen in staat stelde om lectoren aan te stellen, was de toenmalige Saxion Academie Fysiotherapie er als de kippen bij. Want fysiotherapie was en is één van de weinige hbo-studies die geen equivalent kent op de universiteit, een 'gat' in de markt waar Saxion natuurlijk graag induikt. Bovendien worden fysiotherapeuten al jarenlang gemengd tussen overheid, zorgverzekeraars, medici en zelfs patiënten, die fysiotherapeuten om beurten confronteren met de vaak matige wetenschappelijke onderbouwing van de therapieën die ze in de praktijk toepassen. Dus was er werk aan de winkel voor dr. Frits Oosterveld, afgestudeerd fysiotherapeut bij de voormalige academie in Deventer en begin jaren negentig een van de eerste fysiotherapeuten in Nederland die aan een universiteit op fysiotherapeutisch wetenschappelijk onderzoek promoveerde. Een pionier 'pur sang' die in het jaar 2002 – net als alle andere lectoren voor een periode van vier jaar – benoemd werd als eerste lector bij Saxion Hogescholen.

"Er is inderdaad sprake van druk op de branche om de noodzaak en het effect van fysiotherapie wetenschappelijk aan te tonen", erkent Frits Oosterveld volmondig. In de nieuw ingerichte onderzoeksräume op de derde verdieping van Forum op locatie Enschede kijkt

hij intussen toe hoe twee van zijn studenten onderzoek doen naar de belastbaarheid van een bewegingsapparaat. "De legitimering van het vakgebied is belangrijk en dat is nu net de reden dat de paramedische opleidingen in het hbo voorop lopen als het gaat om wetenschappelijk onderzoek. Ook vóór mijn komst zag je hier al ontwikkelingen in de richting van toegepast

wetenschappelijk onderzoek en het inbrengen van wetenschappelijke competenties in de programma's van onze studenten. Daar is nu meer structuur in aangebracht. En daar profiteren de studenten uiteindelijk van."

Opmaat naar universiteit

Susan Vrijkotte (22) beaamt het van harte. De topvolleybalster die in haar Saxion-tijd speelde bij Arke Pollux en Longa, studeert sinds kort Bewegingswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. "Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in het wetenschappelijk onderwijs, maar heb er destijds toch heel bewust gekozen om eerst de meer praktijkgericht studie Fysiotherapie te volgen. Ik herinner me nog

goed dat Frits Oosterveld benoemd werd als lector bij Saxion en welke gevolgen dat had voor mijn studie. Want alle studenten Fysiotherapie krijgen met het lectoraat te maken. Zo zijn de behandelwijzen die tijdens de studie worden gedoceerd gebaseerd op wetenschappelijke literatuur en evidence-based practice. Al in het eerste jaar maken alle studenten kennis met de principes van wetenschappelijk onderzoek en in het tweede jaar hadden we een 'blokje' epidemiologie. Daarin leerden we hoe we wetenschappelijke publicaties kritisch moeten lezen en hoe we onderzoek in de praktijk kunnen implementeren. In het derde jaar is er de keuzemodule 'methoden en tech-

nieken in de gezondheidszorg'. In deze zogenaamde 'minor research' leer je hoe je kunt deelnemen in een wetenschappelijk onderzoek. Je kunt je voorstellen dat ik langzaam maar zeker steeds meer trek kreeg in de wetenschappelijk aspecten van de studie. Ik was dan ook erg gelukkig met de aanbieding vanuit het lectoraat om een afstudeeronderzoek te mogen verrichten en een probleem-analyse te maken van de gezondheidszorg voor bewoners van de wijk Hengelose-Es Noord. Dat is nu typisch zo'n voordeel van een lector in het hbo, die zijn contacten met het werkveld 'meeneemt' naar de hogeschool. Het onderzoek hebben we zelfs mogen voortzetten in een wijk in de Turkse hoofdstad Ankara. Daar

hebben we soortgelijke problemen geanalyseerd. Samen met studenten van de Universiteit van Ankara, die op hun beurt ook in Hengelo actief zijn geweest, hebben we de resultaten uitgewerkt."

Nieuwe speler in de markt

Vierdejaarsstudent Yme Zuidgeest (24) hoopt medio 2006 af te studeren met een onderzoek dat hij in het kader van het lectoraat verricht. "Ik onderzoek de effecten van elektrotherapie op huidwonden en ik voel me nu in mijn afstudeerfase inderdaad een beetje 'de wetenschapper'. Die richting gaat het in ons beroep onvermijdelijk ook op, dus ik zie het lectoraat zeker als een verrijking van mijn studie." Ook Yme is het opgevallen dat sinds de komst van de lector bij de Academie de contacten met het werkveld en het bedrijfsleven inniger zijn dan ooit. "Dat is belangrijk voor ons als studenten, want er moeten natuurlijk wel voldoende interessante onderzoeksopdrachten worden binnengehaald waar wij mee aan de slag kunnen." Frits Oosterveld hecht eraan dat er vanuit zijn lectoraat, net als vanuit andere wetenschappelijke instituten en universiteiten, regelmatig gepubliceerd wordt in wetenschappelijke media. Tegelijkertijd onderkent hij de forse barrière die hij samen met zijn studenten en docenten in de kenniskring nog moet slechten. "Toegepast wetenschappelijk onderzoek in het hbo is een nieuw fenomeen. We missen als lectoraat binnen Saxion Hogescholen daarom de erkenning die andere wetenschappelijke instellingen als het Nivel, RIVM en universiteiten wel krijgen. We hebben - nog - geen status als wetenschappelijk instituut. Dat breekt ons als relatief nieuwe speler op de markt van projectmatig onderzoek dat met externe subsidies gefinancierd moet worden, nog te vaak op. Daar valt dus nog een wereld te winnen."

Harry van Stratum

'We missen de erkenning'